

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **J. K.**, zastoupené JUDr. Janem Juračkou, advokátem se sídlem Tovární 7, Znojmo, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 13. 5. 2008, čj. X, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2008, č. j. 41 Cad 100/2008 – 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému advokátovi stěžovatelky JUDr. Janu Juračkovi **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 1904 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 5. 2008, čj. X. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žádost stěžovatelky o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek stanovených v ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“). Žalovaná dospěla na podkladě posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení ve Znojmě ze dne 5. 5. 2008

k závěru, že žalobkyně není plně invalidní, neboť její schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze o 50 %. Stěžovatelce nadále náleží částečný invalidní důchod. Krajský soud při svém rozhodování vycházel z následujícího skutkového stavu:

Stěžovatelka byla uznána částečně invalidní v roce 1998 pro vertebrogenní potíže s přihlédnutím k onemocnění kožnímu. Po provedení kontrolní lékařské prohlídky dne 13. 12. 1999 byl částečný invalidní důchod z téhož důvodu ponechán. Při provedení kontrolní lékařské prohlídky dne 29. 11. 2002 byla stěžovatelka nadále shledána částečně invalidní, přičemž do popředí se dostalo kožní onemocnění. V rámci řízení o žádostech stěžovatelky o přiznání plného invalidního důchodu lékař OSSZ ve svých posudcích ze dne 17. 4. 2003 a dne 14. 11. 2003 stanovil jako určující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu kožní onemocnění, byl ponechán částečný invalidní důchod. Ke stejnému závěru lékař OSSZ dospěl při provedení kontrolní lékařské prohlídky dne 22. 11. 2006.

Dne 6. 3. 2008 stěžovatelka požádala o plný invalidní důchod. Lékař OSSZ Znojmo ve svém posudku ze dne 5. 5. 2008 za příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky označil kožní onemocnění – časté exacerbace projevů v kombinaci s dalšími onemocněními viz diagnostický závěr. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti byl stanoven podle kap. XIV., položky 1 písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., v platném znění, o 40 %, s tím, že procentní míra se navyšuje ve smyslu ust. § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. s ohledem na další zdravotní postižení o 10 %. Celkem tedy činí 50 %. Stěžovatelka není schopna práce v prašném a alergizujícím prostředí, v nevhodných klimatických podmínkách a práce fyzicky těžké, práce se zvedáním a přenášením břemen a práce ve vynucených polohách. Stěžovatelka byla posouzena jako částečně invalidní.

V řízení o přezkoumání rozhodnutí žalované si krajský soud vyžádal posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti stěžovatelky od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně. Posudková komise vycházela ze spisu Krajského soudu v Brně, spisu OSSZ Znojmo včetně záznamů o jednáních a lékařských nálezů a dále z předložené zdravotnické dokumentace. Stěžovatelka byla jednání posudkové komise dne 12. 8. 2008 přítomna, posudková komise vyšetřila její zdravotní stav. Stěžovatelka byla posuzována jako kvalifikovaná dělnice. Posudková komise konstatovala, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl zdravotní stav posuzované dlouhodobě stabilizován na úrovni chronických potíží – objektivní nálezy neprokazovaly u posuzované zhoršení zdravotního stavu ani k datu 1. 1. 2005, od něhož stěžovatelka požadovala přiznání invalidního důchodu, ani k žádnému jinému datu. Akne bylo nadále lokalizováno v oblasti čela a zátylku s občasným zhoršením a nutností přeléčení antibiotiky, nejednalo se o generalizovanou formu, ani o stav se zvlášť nepříznivým průběhem, se septickými stavy, nejednalo se ani o akne vulgaris či akne konglobata s febrilními stavy či tvorbou píštělí či omezením pohyblivosti. Po stránce dechových potíží přetrvával chronický kašel a rýma – jako ekvivalent astma bronchiale – jednalo se i nadále o středně těžké postižení, nikoli o těžkou poruchu. Vertebrogenní a kloubní potíže byly bez progresu, nebyly prokázány závažné parezy, svalové atrofie nebo poruchy funkce svěračů, revmatoidní artritida stále odpovídala II. stupni onemocnění. Hypertenzní nemoc byla na léčbě korigovaná, stejně tak cukrovka, hematologické onemocnění nevyžadovalo žádnou léčbu. Další zdravotní

postižení stěžovatelky neměla výraznější dopad na její pracovní schopnost. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky bylo podle posudkové komise *acne necrotica*, které bylo výše funkčně zhodnoceno. Míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla stanovena podle kap. XIV., položky 1, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ve výši 40 %, tedy na horní hranici vymezeného rozpětí. Tuto procentní míru posudková komise navýšila ve smyslu ust. § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. o 10 % s ohledem na další zdravotní postižení, celkem tedy na 50 %. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti nebyl hodnocen podle písmene c) či d), ani podle položky 7.3 nebo 7.4, protože klinické nálezy nedokládají závažnost funkčních poruch pod těmito písmeny uvedenou. Stěžovatelka není schopna vykonávat těžkou fyzicky namáhavou práci, manipulaci s těžkými břemeny, práci v nepříznivých klimatických podmínkách či prašném prostředí. Byla schopna vykonávat práci lehčího charakteru s využitím dosažené kvalifikace a získané praxe, byla schopna rekvalifikace na vhodnou práci. Stěžovatelka byla shledána částečně invalidní.

Vzhledem k námitkám stěžovatelky krajský soud požádal o doplnění posudku s tím, že je nutno posoudit, zda zásadním zdravotním postižením stěžovatelky není astma, a jakého je stupně.

Posudková komise dne 14. 10. 2008 konstatovala, že nebyly zjištěny nové posudkově významné skutečnosti, které by nebyly zhodnoceny již při jednání 12. 8. 2008 a které by mohly být podkladem pro změnu posudkového závěru. Hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky bylo v době vydání napadeného rozhodnutí akne. Po stránce astmatu byl stav stabilizován, posuzovaná si stěžovala na chronický kašel a rýmu – nejednalo se o typické astma bronchiale, ale o ekvivalent astmatu, který odpovídá středně těžkému postižení, nejednalo se o těžké astma bronchiale. Nebyly prokázány těžké stavy dušnosti, které by posuzovanou omezovaly v tělesných aktivitách, pokud došlo ke zhoršení dechových potíží, bylo to při infektu dýchacích cest. Spirometrická vyšetření nebyla hodnotitelná pro nesprávnou techniku dechových manévru, saturace krve kyslíkem však byla dobrá. Vysoký krevní tlak byl na léčbě stabilizován. Motání hlavy udávané posuzovanou nebylo žádným vyšetřením objektivizováno, na žádném lékařském nálezu není popsána neschopnost samostatné chůze. Posudková komise závěrem uvedla, že setrvala na svém posudku ze dne 12. 8. 2008.

Stěžovatelka s doplňujícím posudkem opět nesouhlasila, navrhla posouzení svého zdravotního stavu jiným pracovištěm posudkové komise.

Krajský soud dospěl k závěru, že posudky Posudkové komise MPSV pracoviště v Brně byly vypracovány na základě řádně zjištěného zdravotního stavu stěžovatelky, hodnocení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti bylo provedeno v souladu s právními předpisy a odpovídá shromážděným odborným lékařským nálezům. Posudková komise jako nejzávažnější zdravotní postižení určila *acne necrotica*. Podle soudu proto bylo důvodné hodnocení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle kap. XIV., položky 1 písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., na horní hranici vymezeného procentního rozpětí 30 - 40%, tj. na 40 %. Procentní míra byla v souladu s ust. § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. zvýšena s ohledem na další zdravotní postižení o 10 %, celkem tedy na 50 %. Posudková komise objasnila, proč nehodnotila pokles schopnosti

soustavné výdělečné činnosti podle písmene c) či d), ani podle položky 7.3 nebo 7.4. Krajský soud vzal za prokázané, že stěžovatelka byla ke dni rozhodnutí žalované pouze částečně, nikoli plně invalidní. Žalobu proto zamítl jako nedůvodnou ve smyslu ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

V podané kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že její případ posuzovala stále tatáž lékařka, přestože žádala změnu. Lékařka prosazovala stále jeden názor na jednu diagnózu, nebyly brány v potaz další diagnózy. V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka jako důvody své kasační stížnosti označila ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítla, že lékaři a posudková komise nesprávně hodnotili pouze jednu diagnózu acne neurotica. Stěžovatelka trpí více onemocněními a léčí se u více lékařů. Trpí kolísavým tlakem, užívá mnoho léků, motá se jí hlava, několikrát upadla a zranila se, nemůže nikam sama chodit, musí mít s sebou vždy doprovod. Lékařka z posudkové komise stěžovatelce nesprávně tvrdila, že žádný doprovod nepotřebuje, protože netrpí postižením pohybového aparátu. Stěžovatelka popsala své další zdravotní potíže, uvedla, že se trvale léčí na revmatologii, neurologii, hematologii, alergologii, psychiatrii a na kožní a plicní ambulanci. Není schopna jakékoliv soustavné výdělečné činnosti. U stěžovatelky se jedná o setrvalý špatný zdravotní stav, nelze očekávat jakékoli změny k lepšímu. Jejích nemocí stále přibývá, její zdravotní stav se stále zhoršuje. Žádala proto o přiznání plného invalidního důchodu. V průběhu řízení předložila lékařské zprávy, které potvrzují jednotlivá onemocnění. Lékaři stěžovatelce nesprávně doporučili, aby se pokusila o rekvalifikaci. Na úřadě práce jí sdělili, že rekvalifikace nepřichází v úvahu a naopak jí doporučili, aby požádala o přiznání plného invalidního důchodu.

Stěžovatelka se rovněž domnívá, že posudek Posudkové komise MPSV nebyl správný a objektivní. Jednali s ní pouze dva lékaři asi 10 minut a zřejmě nedokázali správně zhodnotit její zdravotní stav. Stěžovatelka má za to, že soud i žalovaná nedostatečně zvážily všechny okolnosti jejího zdravotního stavu a nesprávně určily pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti. Navíc skutková podstata, z níž žalovaná v napadeném rozhodnutí vycházela, nemá oporu ve spisu a je s ním v rozporu. Stěžovatelka v průběhu řízení postupně předkládala jednotlivé zprávy o jejím zdravotním stavu, zprávy o výsledcích lékařských vyšetření a probíhajících léčeních. Ze všech těchto podkladů vyplývá závažnost všech jejích onemocnění, která vylučují schopnost soustavné výdělečné činnosti. Na základě uvedeného stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hlediska uplatněných stížných bodů, jakož i ve smyslu ust. § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje podle ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

Posudek uvedené posudkové komise soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Procentní míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy a současně odůvodní stanovenou míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rámci zde stanoveného rozpětí. Dále uvaží i rozsah a závažnost dalších zdravotních postižení posuzovaného z hlediska možného zvýšení či snížení základního bodového hodnocení.

V projednávaném případě posudková komise zasedající v řádném složení jednoznačně vymezila rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky jako acne necrotica. Pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovila podle kap. XIV., položky 1, písm. b) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. ve výši 40 %, tedy na horní hranici vymezeného rozpětí. Náležitě pak zdůvodnila navýšení procentní míry podle § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb.

Jestliže stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že lékaři hodnotili pouze acne neurotica a neposoudili její další onemocnění, je nutno konstatovat, že posudková komise v diagnostickém souhrnu zhodnotila její celkový zdravotní stav, vedle acne neurotica se náležitě zabývala i dalšími zdravotními postiženími, která zohlednila v souladu s ust. § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb. Svůj závěr, že astma nebylo zásadní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky, pak posudková komise blíže objasnila ve svém doplňujícím posudku, který si krajský soud právě za tímto účelem vyžádal. K tvrzení stěžovatelky, že se jí motá hlava a nemůže proto sama nikam chodit, posudková komise uvedla, že motání hlavy nebylo žádným vyšetřením objektivizováno, na žádném lékařském nálezu není popisována neschopnost samostatné chůze.

Námítka stěžovatelky, že s ní jednali pouze dva lékaři asi 10 minut a zřejmě nedokázali správně zhodnotit její zdravotní stav, je nepřipadná. Podle ust. § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, vychází posuzující orgán při posuzování plné invalidity a částečné invalidity z lékařských zpráv a posudků vypracovaných odbornými lékaři o zdravotním stavu občanů. Posudková komise provedla v rámci jednání dne 12. 8. 2008 vyšetření stěžovatelky, při posouzení jejího zdravotního stavu pak vycházela zejména z kožního nálezu z dubna 2008, plicních vyšetření z období od července 2006 až června 2008, revmatologických nálezů ze září 2006 a března 2008, z hematologického vyšetření z března 2008, z alergologického nálezu ze

srpna 2006 a psychiatrického nálezu ze září 2006. Posudková komise tedy vycházela z aktuálních poznatků o zdravotním stavu stěžovatelky učiněných jak na základě vlastního vyšetření stěžovatelky, tak obsáhlé zdravotnické dokumentace. Podle Nejvyššího správního soudu nebylo možné konstatovat neúplnost posouzení zdravotního stavu stěžovatelky.

Za situace, kdy posudková komise dospěla k jednoznačnému posudkovému závěru, který přesvědčivě odůvodnila, přičemž její posudkové zhodnocení zdravotního stavu stěžovatelky odpovídalo zhodnocení lékaře OSSZ Znojmo, nebyl dán důvod k dalšímu posouzení zdravotního stavu stěžovatelky, resp. k vyžádání revizního posudku od jiné posudkové komise.

Nejvyšší správní soud má za to, že posudek posudkové komise splňuje výše uvedené požadavky na úplnost a přesvědčivost odborného lékařského posudku a lze z něj tudíž při zjišťování skutkového stavu vycházet. Poznamenal, že subjektivní pocity a tvrzení stěžovatelky o jejích zdravotních potížích, nejsou-li podloženy objektivně zjištěným zdravotním stavem, nepochybně nemohou být kritériem pro posouzení invalidity. Stejně tak názor pracovníků úřadu práce, že si stěžovatelka měla požádat o plný invalidní důchod, nemůže nikterak zpochybnit závěr posudkové komise, že stěžovatelka nebyla k datu vydání rozhodnutí žalované plně invalidní.

Na základě uvedeného Nejvyšší správní soud přisvědčil závěru krajského soudu, že na základě posudku Posudkové komise MPSV v Brně bylo spolehlivě prokázáno, že stěžovatelka byla ke dni 13. 5. 2008 pouze částečně invalidní. Nejvyšší správní soud uzavírá, že rozsudek Krajského soudu v Brně netrpí nezákonností z důvodů tvrzených stěžovatelkou podle ust. § 103 odst. 1 a) a b) s. ř. s., z úřední povinnosti pak nebyly zjištěny ani vady podle ust. § 103 odst. 3 s. ř. s. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Ustanovenému zástupci stěžovatelky náleží v souladu s § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti, tj. převzetí a přípravu zastoupení a písemné podání soudu, ve výši 1000 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 600 Kč za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 1600 Kč. Protože je ustanovený advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 304 Kč. Ustanovenému zástupci se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 1904 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu